

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοθ. φρ. 20—ἂν συνδρομῇ ἔργ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἐκάστ. ἔτους κατέινε ἑτησίαι—Γραμ. πρῶτη, φύλλο, λ. 30.—Γραμ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σπυρίδου, 6.

18 Ἀπριλίου 1876

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Κατὰ τὸν Ἀλφόνσον Κάρρ, ὕπο ***

Συγγεγραμ. καὶ ἔκδοσις ἰδίᾳ σελ. 225.

Ἐρ.—Ἵπάρχουν πολλοὶ ἄνθρωποι λέγοντες ὅτι ἀπατῶντες τὰ τελωνεῖα καὶ τὸ δημόσιον δὲν κλέπτουμεν, ἤτοι, ὅτι ὁ κλέπτων τὴν κυβέρνησιν δὲν κλέπτει.

Ἄπ.—Ἡ κυβέρνησις μόνα χρήματα ἔχει ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὅλοι ἡμεῖς δίδομεν εἰς αὐτήν· μὲ αὐτὰ δὲ τὰ χρήματα μέλλει νὰ πληρώσῃ τοὺς ὑπουργοὺς, τοὺς νομάρχας, τοὺς βουλευτάς, τοὺς δικαστάς, τὸν στρατὸν, τὸν στόλον, νὰ διατηρήσῃ τοὺς δρόμους, νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐσωτερικῶς τὴν εἰρήνην, νὰ δαπανήσῃ διὰ πόλεμον ἐξωτερικὸν ἢ ἢ ἐλευθερίᾳ ἢ ἢ ἀξιοπρέπειᾳ τῆς πατρίδος ἀπειλῆται, νὰ ἐπιχειρήσῃ δημόσια ἔργα, νὰ ἐμφυχώσῃ τὴν γεωργίαν, τὰς τέχνας, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον, καὶ νὰ περιθάλλῃ τοὺς πτωχοὺς ὅθεν πληρῶνων τοὺς φόρους σου συντρέχεις εἰς ὅλα αὐτὰ. Ἐὰν λοιπὸν ὁ πολίτης εὐρη τρόπον ν' ἀπατήσῃ τὸ δημόσιον, ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ πληρώσῃ οἱ ἄλλοι ὅ,τι αὐτὸς δὲν ἐπλήρωσε, καὶ ἕνεκα τούτου ὁ αὐτὸς δὲν ἐπλήρωσε, καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ θὰ πληρώσῃτε περισσότερον.

Ἐρ.—Δὲν εἶναι ἔντιμον νὰ ζητῇ τις νὰ ἀναβῇ ὑψηλότερον τῆς σφαίρας του;

Ἄπ.—Ἰδὲ εἰς τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον μίαν λευκὴν αἶγα, καταγινομένην νὰ θόσκη εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν ὁποῖαν τὴν ἀφίνει νὰ φθάσῃ τὸ σχοινίον τῆς, τὸ δεμένον εἰς πᾶσσαλον. Δις ἢ τρεῖς καθ' ἡμέραν ἀλλάζουσι τὴν θέσιν τῆς διὰ νὰ ἔχῃ πάντοτε νέον χόρτον. Πολλάκις παρετήρησα αὐτὴν τὴν αἶγα καὶ πάντοτε μὲ ἦλθεν ἢ αὐτὴ ἰδέα.

Ἐπειδὴ τὸ σχοινίον τῆς, εἶπα, εἶναι μακρὸν ἢ πορεὶ νὰ βοσκήσῃ χόρτον δροσερὸν καὶ παχὺν ἐπὶ δύο ὥρας· αὐτὴ ὅμως ἀφίνει τὸν ἔμπροσθεν τῆς χόρτον, καὶ τεντόνουσα τὸ σχοινίον μὲ ὅλην τῆς τὴν δύναμιν, ἀγωνίζεται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἄκραν. Ἐκεῖ δὲ, γονατίζουσα οὕτως ὥστε τρίβεται τὸ μαλλίον τῆς, μόλις καὶ μετὰ βίας κατορθώνει νὰ σύρῃ μὲ τὴν ἄκραν τῆς γλώσσης τῆς ὀλίγα χορταράκια τὰ ὁποῖα τρώγει ἐνῶ τὸ περιδέραιόν τῆς ἕνεκα τοῦ κεντήματος τὴν κάμνει νὰ βήχῃ καὶ κινδυνεύει νὰ τὴν πνίξῃ. Καὶ μόνον ἀφοῦ φάγῃ ἕως τὴν ρίζαν τὸν χόρτον ὁ ὁποῖος ἤτον μακρὰν αὐτῆς, ἀποφασίζει νὰ φάγῃ

καὶ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον φθάνει εὐκολώτερον· καὶ πάλιν κάμνει ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν νέους ἀγῶνας τεντόνουσα τὸ σχοινίον τῆς. Τὸν χόρτον ὅμως ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς τὸ κέντρον δὲν τὸν ἐγγίζει ὅσον ὠραῖος καὶ ὀρεκτικὸς καὶ ἂν ἦναι, καὶ τότε μόνον τὸν τρώγει ὅταν τὴν δέσουν εἰς μακρότερον μέρος, ὁ δὲ χόρτος εὐρεθῇ εἰς τὴν ἄκραν τῆς νέας περιφερείας. Τοῦτο κάμνομεν καὶ ἡμεῖς· καθὼς ἔχει τὸν πᾶσσαλον, τὸ σχοινίον καὶ τὴν περιφέρειάν του. Σχεδὸν πάντοτε ἐντὸς αὐτῆς εὐρίσκομεν τροφὴν εὐκόλον διὰ τὸ σῶμα, τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν, καθ' ὅσον ἕκαστος ἀγρὸς ἔχει τοῦλάχιστον τὰ ἄνητα. Καὶ ὅμως ἐξαντλοῦμεν τὰς δυνάμεις μας, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίβομεν τὰ γόνατά μας διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ κείμενα μακρὰν ἡμῶν.

Καὶ τοῦτο κατήτησε σήμερον εἶπερ ποτὲ ἀληθὴς νόσος ἐπιδημική. Ἵπάρχουν ἄνθρωποι θέλοντες νὰ παραστήσουν πέντε καὶ ἕξ πρόσωπα ἂν καὶ ἢ φύσις δὲν τοὺς βοηθεῖ.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο τῆς αἰγῆς ἀποδεικνύει ὅτι ἐνίοτε τὰ ζῶα δὲν εἶναι λογικώτερα τῶν ἀνθρώπων.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συγγεγραμ. ἰδίᾳ σελ. 226.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ

Ἄρτηριακὸν καὶ φλεβικὸν αἷμα.

Εἰς τὰ ἄκρα τῶν τριχοειδῶν ἀρτηριῶν γίνεταί, καθὼς εἶπομεν, τὸ ἀκατανόητον θαῦμα τῆς θρέψεως τῶν ὀργάνων. Μετὰ τοῦτο ὅμως πρέπει πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ αἷμα ὅθεν ἀνεχώρησε, καὶ τοῦτο γίνεται διὰ τῶν τριχοειδῶν φλεβῶν, αἵτινες εἶνε τόσον λεπτὰ καὶ μικροσκοπικαί, ὅσον αἱ τριχοειδεῖς ἀρτηρίαι. Αἱ μικραὶ αὗται φλέβες παραλαμβάνουσι τὸ αἷμα εἰς ὅλα συγχρόνως τὰ μέρη τοῦ σώματος καὶ τὸ μεταφέρουσιν αὐθαρρὲ καὶ ἀμέσως εἰς τὴν καρδίαν.

Ποῦ ἀρχίζουσιν ὅμως αἱ φλέβες μας, καὶ ποῦ τελειώνουσιν αἱ ἀρτηρίαι μας;

Κανεῖς δὲν δύναται νὰ τὸ εἴπῃ ἀκριβῶς, διότι αἱ τελευταῖαι διακλαδώσεις καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ εἶνε ἀόρατοι καὶ εἰς τὸ ἐντελέστερον μικροσκοπίον. Καὶ ὅμως, μολονότι κανεῖς ποτὲ δὲν τὸ εἶδε, δύναμαι νὰ σὲ δια-

βεβαιώσω, ὅτι αἱ μικραὶ μας φλέβες εἶνε ἐξα-
κολούθησις τῶν μικρῶν μας ἀρτηριῶν, ὅτι ὁ
ἴδιος σωλὴν μεταβάλλεται ἀπὸ ἀρτηρίαν εἰς
φλέβα, καὶ ὅτι αἱ οὐσίαι αἱ προωρισμέναι εἰς
τὴν θρέψιν τῶν ὀργάνων διέρχονται διὰ τῶν
τοιχωμάτων τοῦ σωλῆνος, καθὼς ὁ ἰδρῶς διέρ-
χεται διὰ τοῦ δερματός μας.

— Πῶς τὸ γνωρίζομεν ὅμως αὐτὸ τὸ πρᾶγμα,
θὰ μ' ἐρωτήσης βεβαίως, ἀφοῦ δὲν τὸ εἶδομεν;

Δὲν τὸ εἶδομεν, εἶνε ἀλήθεια, ἐπὶ τοῦ ἀν-
θρώπου καὶ τῶν ζῶων τὰ ὁποῖα συγγενεῦσαι
περισσότερον μαζύ του· τὸ εἶδομεν ὅμως ἀλλοῦ.
Τὸ εἶδομεν εἰς τὰ ἀτελῆ ἐκεῖνα ζῶα, τὰ ὁποῖα
ἔχουν ψυχρὸν αἷμα.

Εἰς τοῦτο δὲ χρειάζεται μικρά τις ἀνά-
πτυξις.

Ἄν βάλῃς τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν λαιμὸν
σου, αἰσθάνεσαι βέβαια θερμότητα· ἂν λάβῃς
εἰς χεῖράς σου μίαν μικρὰν γαλῆν ἢ ἓν μικρὸν
πτηνὸν, αἰσθάνεσαι πάλιν θερμότητα· ἡ θερ-
μότης δὲ αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ τὸ αἷμα, τὸ
ὁποῖον θερμαίνει ἡ ἐσωτερικὴ μας μηχανή, κα-
θὼς θὰ ἰδῶμεν κατόπιν.

Ἄν ὅμως ἐγγίσης ἓνα ψάρι, ἓνα βάτραχον,
μίαν σαῦραν, τί αἰσθάνεσαι; ψυχρότητα, του-
ναντίον. Ἡ ψυχρότης δὲ αὕτη προέρχεται πάλιν
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ζῶων αὐτῶν, τῶν ὁ-
ποίων ἡ μηχανὴ δὲν θερμαίνει τὸ αἷμα.

Δι' αὐτὸ ἡ ἐσωτερικὴ μηχανὴ αὐτῶν τῶν
ζῶων εἶνε πολὺ ἀτελής· ἔχουν μὲν καὶ αὐτὰ
ἀρτηρίας καὶ φλέβας, καθὼς ἡμεῖς καὶ τὰ θερ-
μόαιμα ζῶα, ἀλλὰ αἱ φλέβες τῶν καὶ αἱ ἀρ-
τηριαὶ τῶν δὲν ἔχουν εἰς τὰ ἄκρα τῶν τὴν
θαυμασίαν ἐκείνην λεπτότητα, τὴν ὁποῖαν ἔ-
χουν αἱ ἰδικαὶ μας. Εἰς αὐτὰς λοιπὸν παρε-
τηρήθη, διὰ τῆς βοηθείας τοῦ μικροσκοπίου,
ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σοῦ ἔλεγα πρὸ ὀλίγου, ὅτι
δηλ. τὸ ἄκρον τῆς ἀρτηρίας μεταβάλλεται εἰς
φλέβα, κατὰ συνέχειαν καὶ χωρὶς διακοπῆν.

— Πόθεν ὅμως διακρίνεται, θὰ μ' ἐρωτήσης
πάλιν, ἡ ἀρτηρία ἀπὸ τὴν φλέβα, ὥστε νὰ
προσδιορίζωμεν ἡμεῖς ἀκριβῶς, ὅτι τοῦτο εἶνε
φλέψ καὶ ἐκεῖνο εἶνε ἀρτηρία;

Ἄπὸ πολλὰ πρᾶγματα.

Πρῶτον, ἡ ἀρτηρία, καθὼς σοῦ ἔλεγα εἰς
τὴν περασμένην ἐπιστολὴν, ἔχει τρεῖς χιτῶ-
νας, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μεσαῖος εἶνε πολὺ ἐ-
λαστικὸς· δι' αὐτοῦ δὲ ὠθοῦσιν αἱ ἀρτηριαὶ
τὸ αἷμα. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος εἶνε ἐλαστικὸς,
δι' αὐτὸ καὶ τὸ κόψιμον ἀρτηρίας τινὸς εἶνε
τόσον επικίνδυνον· διότι τότε ἡ ὀπὴ διασέλ-
λεται καὶ μένει ἀνοικτὴ, τὸ δὲ αἷμα τρέχει ἀ-
διακόπως. Αἱ φλέβες δὲν ἔχουν τοιοῦτον χι-
τῶνα, καὶ ὅταν κοποῦν, τὰ χεῖλη τῆς πλη-
γῆς καταπίπτουν καὶ κλείουν πολὺ εὐκόλα.

Ἐκτὸς τούτου αἱ φλέβες ἔχουν ἀπὸ διάστη-
μα εἰς διάστημα θύρας, ὁμοίας μὲ ἐκεῖνας, αἱ

τινες ὑπάρχουν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν κοιλιῶν
καὶ τῶν κόλπων τῆς καρδίας. Ὅπως δὲ ἐ-
κείναι, τοιοιουτρόπως καὶ αὐταὶ ἀνοίγουν πρὸς
τὸ μέρος τῆς καρδίας, καὶ ἀφίουν μὲν τὸ
αἷμα νὰ περάσῃ διευθυνόμενον εἰς τὴν καρ-
δίαν, τὸ ἐμποδίζου ὅμως νὰ ἐπιστρέψῃ ὀ-
πίσω. Τοιαῦται θύραι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς
ἀρτηρίας, τὰς ὁποίας διατρέχει τὸ αἷμα διὰ
μίας καὶ δι' ἑνὸς οὔτως εἰπεῖν πηδήματος.

Τέλος πάντων δὲ, καὶ τοῦτο εἶνε τὸ σπου-
δαιότατον, τὸ αἷμα τῶν φλεβῶν δὲν εἶνε τὸ
ἴδιον μὲ τὸ αἷμα τῶν ἀρτηριῶν.

— Δὲν εἶνε τὸ ἴδιον; Καὶ πῶς λοιπὸν; θὰ
ἀνακράξῃς· ἔχομεν δύο εἰδῶν αἷμα ἐντὸς τοῦ
σώματός μας;

Ἐννοεῖται. Καὶ δυσκολεύεσαι, βέβαια, νὰ τὸ
πιστεύσῃς, διότι ὅταν τύχῃ νὰ τρυπηθῆς ἢ νὰ
κοπήσῃς, ἢ νὰ πάθῃς αἱμορραγίαν εἰς τὴν ρίνα,
βλέπεις πάντοτε τὸ ἴδιον αἷμα, κόκκινον καὶ
δοιμομορφον. Τὸ αἷμα ὅμως αὐτὸ δὲν εἶνε οὔτε
αἷμα τῶν φλεβῶν οὔτε αἷμα τῶν ἀρτηριῶν, ἀλλὰ
μίγμα ἐκ τῶν δύο· τὸ αἷμα τῶν φλεβῶν εἶνε ὑ-
πομέλανον, καὶ μᾶλλον μαῦρον παρά κόκκινον,
καθὼς δύνασαι ἐξαίρετα νὰ πεισθῆς καὶ μόνη σου,
ἂν ἔχῃς τὸ θάρρος νὰ παρευρεθῆς, ὅταν τύχῃ
νὰ πάρουν αἷμα κανενὸς γνωρίμου σου.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἀνοίγεται πάντοτε
μία φλέψ, καθὼς τὸ ἐμφαίνει, βλέπεις, καὶ ἡ
λέξις φλεβοτομία, οὐδέποτε δὲ ἀρτηρία· καὶ ἐν-
νοεῖς, πιστεύω, τὸ διατί, ὕστερον ἀφ' ὅσα σοῦ
εἶπα ἀνωτέρω περὶ τῶν ἀρτηριῶν. Ἄν ὅμως ἐκ
τυχαίου συμβεβηκότος κοπῆ καμμία ἀρτηρία,
τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον τρέχει εἶνε ὅλως διόλου
διαφορετικόν. Εἶνε ῥοδόχρουν, ἀφρῶδες, ὅμοιον
σχεδὸν μὲ γάλα τὸ ὁποῖον ἀναμίξῃ τις μὲ ὀ-
λίγον κόκκινον χρῶμα καὶ τὸ καμὴ ἔπειτα νὰ
ἀφρίσῃ. Αὐτὸ εἶνε ἀρτηριακὸν αἷμα.

Τίποτε λοιπὸν εὐκολώτερον παρά νὰ διακρίνῃ
τις μίαν ἀρτηρίαν ἀπὸ μίαν φλέβα. Ἄρκει νὰ
παρατηρήσῃ τὸ περιεχόμενον των. Ὅταν τὸ αἷ-
μα ἔρχεται εἰς τὰ ὄργανά μας διὰ νὰ θρέψῃ,
εἶνε ἀρτηριακόν· ὅταν δὲ ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν καρ-
δίαν, ἀφοῦ τὰ θρέψῃ, γίνεται φλεβικόν. Διατί
δὲ ἐπιστρέφει εἰς τὴν καρδίαν; Διὰ νὰ μεταβῇ
ἐκεῖθεν εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ γείνη πάλιν ἀρ-
τηριακόν, κατὰλληλον δηλ. νὰ θρέψῃ τὰ ὄργανα.

Εἰς τοῦτο κεῖται ὅλον τὸ μυστήριον τῆς
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ.

Στοιχηματίζω, ὅτι δὲν ἐννοεῖς ἀκόμη τίποτε.
Μὴ ἐντρέπεσαι ὅμως, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ
ἐννοήσῃς, πρὶν μάθῃς τὸ πρᾶγμα εἶνε ἡ ΑΝΑ-
ΠΝΟΗ.

Τελειώνομεν λοιπὸν ἐδῶ σήμερον καὶ τὸ δεύ-
τερον μέρος τῆς ἱστορίας μας, καὶ τὴν ἐρχο-
μένην ἑβδομάδα ἀρχίζομεν τὸ τρίτον.